

Rakennustarkastajan itsenäistä asemaa koskeva sääntely on nykyistä vastaava (RakL 104 §). Rakennustarkastajan tehtävät ovat julkisen viranomaisen vastuulla hoidettavia ja julkisen vallan käyttöä sisältäviä. Rakennustarkastajan tehtäviä hoidetaan virkasuhteessa.

Lainsäädäntö ei mahdollista rakennusvalvonnalle kuuluvien lupa-asioiden valmistelu- ja tarkastustehtävien hoitamista yksityisten asiantuntijoiden ja konsulttien toimesta. Poikkeuksena ovat asiantuntijatarkastus, ulkopuolinen tarkastus, erityismenettely ja rakennuttajavalvonta, joista säädetään rakentamislain 10 luvussa.

Rakennusvalvonnassa käsiteltävät asiat ja tehtävät päätökset ovat tyypillisesti kuntalain 92 §:n tarkoittamia asioita, joita ei koske mahdollisuus ottaa asia ylemmän toimielimen käsiteltäväksi.

Rakennustarkastaja on rakentamislakiin perustuvissa tehtävissään kunnan rakennusvalvontaviranomaisen alainen ja hoitaa tehtävänsä itsenäisesti rakentamislain ja viranomaistoimintaa yleisesti koskevissa säännöksissä edellytetyllä tavalla (RakL 104.1 §). Hyvän hallinnon perusteista säädetään hallintolain 2 luvussa. Hallintolain lisäksi on noudatettavana lukuisa määrä muitakin julkista hallintoa sääteleviä lakeja, kuten laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta, kielilaki, tietosuojalaki, uhkasakkolaki, yhdenvertaisuuslaki jne.

Nykyiseen tapaan on rakennustarkastajan ja rakennusvalvontatehtäviä suorittavan muun viranhaltijan rakentamislain toimeenpanoon liittyviä tehtäviä suorittaessaan pyydettyä todistettava henkilöllisyytensä ja virka-asemansa. Sama koskee markkina- ja rakennusvalvontaviranomaista, jonka rakennustuoteasetuksen mukaisista tehtävistä säädetään rakentamislain 15 luvussa.